Kayah

Kayah (właśc. Katarzyna Rooijens, z domu Szczot), ur. 5 listopada 1967 r. w Warszawie – piosenkarka, kompozytorka, autorka tekstów, producentka muzyczna, a także osobowość telewizyjna. Już jako nastolatka założyła wraz z Konstantym Joriadisem zespół grający muzykę funky, z którym zadebiutowała w warszawskim klubie „Hybrydy". Śpiewała także z zespołami Rastar i Zgoda. Założycielka wytwórni fonograficznej KAYAX.

Początki jej kariery to również współprace m.in. z Republiką, Grzegorzem Ciechowskim, Martyną Jakubowicz, Wojciechem Waglewskim. W 1986 r. artystka nagrała wraz z zespołem Tilt utwór „Mówię ci, że…" (muz. Franz Dreadhunter, Tomasz Lipiński, sł. Tomasz Lipiński). To było jedno z pierwszych doświadczeń studyjnych nastoletniej wówczas wokalistki Kayah. Utwór zyskał ogromną popularność, stając się przebojem i symbolem polskiego rocka tamtych czasów. Nagrała m.in. takie płyty jak: „Kamień" (1995 r.), „Zebra" (1997 r.), „JakaJaKayah" (2000 r.), „Skała" (2009 r.) czy „Transoriental Orchestra" (2013 r.).

W jej dorobku artystycznym znalazł się także album z cyklu „MTV Unplugged", do nagrania którego Kayah została zaproszona jako pierwsza artystka z Europy Środkowo-Wschodniej. Płytą podsumowującą jej pierwszy etap działalności artystycznej był dwupłytowy album „The Best and The Rest" (2005 r.), którym artystka jednocześnie pożegnała się z byłą wytwórnią Sony BMG i rozpoczęła wydawanie płyt we własnej wytwórni płytowej KAYAX, którą założyła wspólnie z wieloletnim menedżerem i przyjacielem – Tomikiem Grewińskim. KAYAX promuje utalentowanych artystów, którzy zachwycili Kayah swoją muzykalnością, charyzmą, talentem oraz osobowością.

Wokalistka jest autorką wielu przebojów, m.in. „Anioł wiedział" (muz. i sł. Kayah), „Supermenka" (muz. i sł. Kayah), „Na językach" (muz. i sł. Kayah), czy „Za późno" (muz. i sł. Kayah). Nagrywała wspólnie m.in. z Goranem Bregoviciem, Cesarią Evorą, Krzysztofem Kiljańskim, Renatą Przemyk, Urszulą, Marcinem Wyrostkiem czy Smolikiem.

Artystka wielokrotnie prezentowała swój talent na scenie opolskiego amfiteatru. W 1988 r. wystąpiła na XXV KFPP w Opolu po raz pierwszy. Wykonała wówczas utwór „Córeczko" (muz. Jacek Perkowski, sł. Kayah). W tym samym roku wydała także swój pierwszy solowy album LP pt. „Kayah". W 1994 r. na XXXI KFPP wystąpiła w koncercie „Premiery" z utworem „Ja chcę ciebie" (muz. i sł. Kayah). W 1997 r. pojawiła się w koncercie inaugurującym XXXIV KFPP „Co ja tutaj robię". Piosenkarka zaprezentowała wówczas dwa utwory –„Supermenkę" oraz „Na językach". Na XXXVII KFPP w Opolu w 2000 r. Kayah otrzymała SuperJedynki w następujących kategoriach: najlepsza wokalistka, przebój roku – „Śpij, kochanie śpij" (muz. Goran Bregović, sł. Kayah), najlepsza płyta pop – „Kayah i Bregović" oraz najlepszy teledysk – „Prawy do lewego" (muz. Goran Bregović, sł. Kayah).

W 2005 r. na 42. KFPP artystka otrzymała SuperJedynkę w kategorii przebój roku za utwór „Prócz ciebie nic" (muz. Witold Cisło, sł. Kayah), który wykonała w duecie z Krzysztofem Kiljańskim. W 2009 r. na 46. KFPP Kayah odebrała przyznaną przez publiczność i widzów SUPER SuperJedynkę. Na 48. KFPP w 2011 r. artystka wystąpiła w koncercie poświęconym Ewie Demarczyk zatytułowanym „Panna, madonna, legenda tych lat". Zaprezentowała

podczas niego utwór „Pocałunki” (muz. Zygmunt Konieczny, sł. Maria Pawlikowska-Jasnorzewska).

W 2013 r. w opolskiej Alei Gwiazd Polskiej Piosenki artystka odsłoniła swoją gwiazdę. Na łamach „Festiwalowego podium” Kayah wspominała jak ważny był to dla niej moment: „Myślę, że rok, kiedy odbierałam swoją gwiazdę na rynku w Opolu, był szczególny. (…) czułam się bardzo wzruszona”. W tym samym roku wystąpiła także na 50. KFPP podczas „Opole! Kocham Cię! – Gala Jubileuszowa” wykonując piosenkę „Testosteron” (muz. Krzysztof Pszona, Katarzyna Rooijens, sł. Katarzyna Rooijens) Wokalistce towarzyszył polski akordeonista Marcin Wyrostek. W 2015 r. artystka ponownie wystąpiła na 52. KFPP w Opolu w koncercie „Muzyczna biografia – 90 lat Polskiego Radia”. W trakcie wydarzenia zaprezentowała utwory „Jaka ja Kayah” (muz. i sł. Kayah) oraz „Za późno” (muz. i sł. Kayah). Wokalistka była wielokrotną laureatką nagród opolskiego festiwalu.

Na początku 2020 r. premierę miał singiel „Ramię w ramię” (muz. i sł. Dominic Buczkowski-Wojtaszek, Patryk Kumór, Kayah, Małgorzata Uściłowska), który artystka nagrała wspólnie z Viki Gabor. Piosenkarka wzięła także udział, m.in. z Mietkiem Szcześniakiem, Anią Wyszkoni i Michałem Szpakiem, w nagraniu piosenki „Mimo wszystko” (muz. Mateusz Pospieszalski, sł. Wojciech Młynarski), będącej hołdem dla ludzi walczących o zdrowie innych w dobie pandemii COVID-19. Jesienią tego samego roku artystka, razem z Mery Spolsky, wydała utwór „Królestwo kobiet” (muz. Kayah, Mery Spolsky, Grzegorz Stańczyk, sł. Kayah, Mery Spolsky), promujący serial TVN pod tym samym tytułem.

W roku 2022 zaangażowała się w projekt „Pieśni Współczesne” MIUOSH x Zespół Śląsk. Wzięła udział w trasie koncertowej, podczas której śpiewała „Pieśń ostatnią” (muz. Marek Jackowski, sł. Olga Jackowska)– w oryginale i na płycie MIUOSH x Zespół Śląsk wydanej w roku 2021, utwór ten wykonywany jest przez Korę (Olga Jackowska).

W 2024 r. na 61. KFPP w Opolu Kayah wraz z wokalistą Andrzejem Piasecznym poprowadziła tegoroczny konkurs „Premier”. Zaśpiewała także podczas występu pozakonkursowego, m.in. takie utwory: „Córeczko”, „Supermenka”, „Ramię w ramię”, czy „Imię deszczu” (muz. Zdzisław Zioło) w duecie z Andrzejem Piasecznym, będącym jednocześnie autorem tekstu piosenki. Kayah w ramach tegorocznego koncertu „Twoje serce do życia wystarczy” –Michał Bajor z okazji 50-lecia jego pierwszego występu na KFPP w Opolu wykonała piosenkę pt. „No, a ja?” (muz. i sł. Michał Bajor). W trzecim dniu festiwalowym odbył się koncert „Zakochani są wśród nas” z piosenkami Janusza Kondratowicza, w którym także wokalistka wzięła udział. Zaśpiewała wówczas m.in. piosenkę „Powrócisz tu” (muz. Piotr Figiel, sł. Janusz Kondratowicz).

Kayah jest jedną z najbardziej docenianych i rozpoznawanych artystek w Polsce.

Opracowanie: Agnieszka Lipiec, Dział Zbiorów Specjalnych, Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu, maj 2024.